

Вайда Роман Йосипович –
педагог, лікар-хірург
(1.01.1939 – 24.11.2001)

біобібліографічний покажчик

Вайда Роман Йосипович народився 1 січня 1939 року в с. Лівчиці Львівської області. Тернопільський державний медичний інститут закінчив у 1964 році. Після здобуття вищої освіти Роман Йосипович працював хірургом у м. Стрий, що на Львівщині.

Пізніше повернувся в стіни рідного інституту, де працював спочатку старшим лаборантом, а згодом навчався в аспірантурі на кафедрі оперативної хірургії та топографічної анатомії. Після дострокового закінчення аспірантури у 1970 році Роман Йосипович успішно захистив кандидатську дисертацію «Зміни деяких відділів нервової системи після резекції легень». Працював на посадах асистента, доцента кафедри оперативної хірургії та топографічної анатомії Тернопільського державного медичного університету, яку очолив з 1984 року. У 1986 році захистив докторську дисертацію «Морфофункціональна і морфометрична характеристика міокарда після резекції легень», а у 1988 році йому було присвоєно звання професора.

На посаді завідувача кафедри оперативної хірургії і топографічної анатомії повною мірою розкрився науковий та педагогічний потенціал професора Романа Йосиповича Вайди. Сферою його наукових інтересів було вивчення структурно-функціональних змін в органах кардіопульмональної та гепатопанкреатодуоденальної систем за умов моделювання різних патологічних процесів та розробка нових способів їх хірургічної корекції. Він особисто, а також у співавторстві з учнями розробив низку оригінальних способів хірургічної корекції гемодинамічних розладів методами шунтування кровоносного русла, редукції кровотоку органів.

Під керівництвом Романа Йосиповича захищено 1 докторську та 5 кандидатських дисертацій. Вайда Р.Й. був членом спеціалізованої вченої ради університету.

За наукові досягнення 1997 року професора Р.Й. Вайду було обрано членом Нью-Йоркської академії наук.

Показчик є персональним біобібліографічним за змістом та електронним за формою.

До видання увійшли наукові роботи доктора медичних наук, професора Романа Йосиповича Вайди за період з 1969 по 2001 роки. Матеріал показчика згруповано за роками видань в алфавітному порядку. Бібліографічний опис здійснено відповідно до ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 «Бібліографічний опис. Бібліографічний запис».

Видання адресовано науковцям та всім, хто цікавиться питаннями медицини.

ХРОНОЛОГІЧНИЙ ПОКАЖЧИК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ

1969

1. Анатомо-функциональные проявления легочного сердца после резекции легких / Ю. Г. Новиков, Г. А. Русанов, О. И. Березовский, И. К. Лойко, Р. И. Вайда, А. М. Семю // Кровообращение. – 1969. – № 6. – С. 3–11.

2. Вайда, Р. И. Изменения некоторых отделов нервной системы после резекции легких : автореф. дис. ... канд. мед. наук / Р. И. Вайда. – Ужгород, 1969. – 15 с.

1972

3. Березовский, О. И. О величинах и особенностях некоторых показателей сердечно-сосудистой системы у собак / О. И. Березовский, И. К. Лойко, Р. И. Вайда // Кровообращение. – 1972. – № 6. – С. 10–15.

4. Вайда Р. И. Изменения нервного аппарата сосудов малого круга кровообращения после резекции легких / Р. И. Вайда // Морфология и регенерация : Республиканский межведомственный сборник. – Киев : Здоров'я, 1972. – С. 56–60.

1973

5. Вайда, Р. И. Изменения в нервном аппарате бронхов после пульмонэктомий / Р. И. Вайда // Проблемы пульмонологии. – Ленинград : Медицина, 1973. – Вып. 2. – С. 100–102.

6. Вайда, Р. И. Структурные изменения в нервном аппарате сосудов малого круга кровообращения после резекции легких / Р. И. Вайда // Архив анатомии, гистологии и эмбриологии. – 1973. – № 4. – С. 30–35.

1974

7. Вайда, Р. И. Морфологические изменения афферентных связей сердца после резекции легких / Р. И. Вайда // Кровообращение. – 1974. – № 2. – С. 36–43.

1975

8. Анатомио-функциональные проявления легочного сердца после резекции легких / Г. А. Русанов, Ю. Г. Новиков, О. И. Березовский, И. К. Лойко, Р. И. Вайда // Проблемы пульмонологии : труды

ВНИИ Пульмонологии. – Ленинград : Медицина, 1975. – С. 147–151.

9. Герасимец, М. Т. Гемодинамические нарушения в малом круге кровообращения после резекции легких и хирургические методы их профилактики / М. Т. Герасимец, Р. И. Вайда, И. К. Лойко // Вестник хирургии. – 1975. – № 11. – С. 66–69.

1977

10. Морфологические изменения в центральных отделах нервной системы в условиях циркуляторных расстройств после резекции легких / М. Т. Герасимец, И. К. Лойко, Р. И. Вайда, И. М. Унжевский // Проблемы пульмонологии. – Ленинград : Медицина, 1977. – Вып. 6. – С. 191–199.

1978

11. Вайда, Р. И. Влияние пульмонэктомий на структуру некоторых отделов нервной системы / Р. И. Вайда // Проблемы пульмонологии. – Ленинград : Медицина, 1978. – С. 339–347.

1979

12. Вайда, Р. И. О пределах компенсации легочной артериальной гипертензии после резекции легких / Р. И. Вайда // Кровообращение. – 1979. – № 2. – С. 51–53.

1980

13. Вайда, Р. И. Анатомо-физиологическое обоснование шунтирования малого круга кровообращения при обширных резекциях легких в эксперименте / Р. И. Вайда // Вестник хирургии. – 1980. – № 6. – С. 9–14.

1983

14. Вайда, Р. И. Биометрические аспекты изучения сердца при резекции легких / Р. И. Вайда, М. С. Гнатюк // Экспериментальная пульмонология. – Ленинград, 1983. – С. 82–86.

15. Вайда, Р. И. Количественные аспекты изучения пато и морфогенеза легочного сердца после резекции легких / Р. И. Вайда, М. С. Гнатюк // Архив патологии. – 1983. – № 7. – С. 67–71.

1984

16. Вайда, Р. И. Морфофункциональные изменения в малом круге кровообращения после резекции легких / Р. И. Вайда, М. С. Гнатюк // Патологическая физиология и экспериментальная терапия. – 1984. – № 6. – С. 65–69.

17. Методические разработки для самоподготовки к практическим занятиям по частной оперативной хирургии и топографической анатомии для студентов лечебного факультета / сост.: Р. И. Вайда, М. С. Гнатюк, В. Е. Ильин [и др.]. – Тернополь, 1984. – Ч. I. – 68 с.

18. Методические разработки для самоподготовки к практическим занятиям по частной оперативной хирургии и топографической анатомии для студентов лечебного факультета / сост.: Р. И. Вайда, М. С. Гнатюк, В. Е. Ильин [и др.]. – Тернополь, 1984. – Ч. II. Разделы: живот, поясничная область, таз. – 59 с.

1985

19. Методические разработки для самоподготовки к практическим занятиям по частной оперативной хирургии и топографической анатомии для студентов лечебного факультета / сост.: Р. И. Вайда, М. С. Гнатюк, В. Е. Ильин [и др.]. – Тернополь, 1985. – Ч. III. Разделы: нижние и верхние конечности. – 64 с.

1986

20. Вайда, Р. И. Компенсаторно-преспособительные изменения в сердце после резекции легких / Р. И. Вайда, М. С. Гнатюк // Архив анатомии, гистологии и эмбриологии. – 1986. – № 3. – С. 40–44.

21. Вайда, Р. И. Морфофункциональная и морфометрическая характеристика миокарда после резекции легких : автореф. дис. ... д-ра мед. наук / Р. И. Вайда. – Киев, 1986. – 30 с.

1987

22. Вайда, Р. И. Морфометрическая характеристика оставшегося сосудистого русла малого круга кровообращения после двухсторонних обширных резекций легких / Р. И. Вайда // Кровообращение. – 1987. – № 2. – С. 44–46.

23. Вайда, Р. И. Структурно-функциональные особенности капилляров миокарда после резекции легких / Р. И. Вайда, И. Е. Герасимюк, А. Р. Вайда // Архив анатомии, гистологии и эмбриологии. – 1987. – № 8. – С. 68–73.

1988

24. Вайда, Р. И. Новый метод реографии легких / Р. И. Вайда, М. С. Гнатюк, И. Е. Герасимюк // Физиологический журнал. – 1988. – Т. 34, № 4. – С. 109–111.

25. Вайда, Р. И. Структурно-функциональные особенности микроциркуляторного русла миокарда после резекции легких / Р. И. Вайда, И. Е. Герасимюк, А. Р. Вайда // Физиологический журнал. – 1988. – Т. 34, № 6. – С. 27–32.

26. Вайда, Р. И. Функциональная морфология миокарда после двухсторонних обширных резекций легких (экспериментальное исследование) / Р. И. Вайда, И. Е. Герасимюк // Архив анатомии, гистологии и эмбриологии. – 1988. – № 2. – С. 5.

27. Практикум по оперативной хирургии и топографической анатомии для студентов лечебного факультета / под общей ред. К. Н. Кульчицкого, Н. С. Скрипникова ; колл. авт.: Р. И. Вайда [и др.]. – Киев ; Полтава, 1988. – 225 с.

1989

28. Способ моделирования артерио-венозного анастомоза легких : а. с. 1476518 СССР : МКИ 609 В 23/28 / Р. И. Вайда,

И. Е. Герасимюк. – № 4267456/28-14 ; заявл. 23.06.87 ; опубл. 30.04.89, Бюл. № 16.

29. Способ моделирования очаговых некрозов миокарда : а. с. 1532969 СССР : МКИ G 09 В 23/28 / М. С. Гнатюк, Р. И. Вайда, Л. А. Гнатюк. – № 4276627/28-14 ; заявл. 06.07.87 ; опубл. 30.12.89, Бюл. № 48.

1990

30. Герасимюк, И. Е. Количественные аспекты изучения микроциркуляторного русла миокарда после резекции легких / И. Е. Герасимюк, Р. И. Вайда // Кровообращение. – 1990. – № 3. – С. 35–39.

31. Способ моделирования язвы желудка : а. с. 1561080 СССР : МКИ G 09 В 23/28 / Р. И. Вайда, В. Н. Василюк, В. Д. Гаргула, В. В. Василюк. – № 4393978/28-14 ; заявл. 27.03.88 ; опубл. 30.04.90, Бюл. № 16.

1991

32. Способ кишечного шва : а. с. 1699429 СССР : МКИ А 61 В 17/00 / Л. А. Ковальчук, Р. И. Вайда, И. Е. Герасимюк, И. К. Венгер. – № 4643617/14 ; заявл. 30.01.89 ; опубл. 23.12.91, Бюл. № 47.

33. Способ моделирования артериальной гипертензии : а. с. 1645987 СССР : МКИ 609 В 23/28 / М. С. Гнатюк, Р. И. Вайда, Л. А. Гнатюк, А. Р. Вайда. – № 4657390/14 ; заявл. 01.03.89 ; опубл. 30.04.91, Бюл. № 16.

34. Способ моделирования стеноза сосуда : а. с. 1649593 СССР : МКИ G 09 В 23/28 / Р. И. Вайда, И. Е. Герасимюк, И. К. Венгер, А. Р. Вайда. – № 4634339/14 ; заявл. 09.01.89 ; опубл. 15.05.91, Бюл. № 18.

1992

35. Вайда, Р. Й. Анатомо-фізіологічне обґрунтування оперативних втручань на легенях і органах середостіння : лекція / Р. Й. Вайда. – Тернопіль, 1992. – 26 с.

36. Вайда, Р. Й. Анатомо-фізіологічне обґрунтування оперативних втручань на серці : лекція / Р. Й. Вайда. – Тернопіль, 1992. – 25 с.
37. Вайда, Р. Й. Анатомо-фізіологічні обґрунтування оперативних втручань на мозковому відділі голови : лекція / Р. Й. Вайда. – Тернопіль, 1992. – 32 с.
38. Вайда, Р. Й. Топографічна анатомія шиї. Анатомо-фізіологічні обґрунтування оперативних втручань при флегмонах і пошкодженнях судин шиї : лекція для студентів / Р. Й. Вайда. – Тернопіль, 1992. – 24 с.
39. Новий спосіб канюлювання загальної жовчної протоки в експерименті / Р. Й. Вайда, О. Б. Слабий, А. Р. Вайда, А. Г. Шульгай // Фізіологічний журнал. – 1992. – № 4. – С. 94–97.

1993

40. Вайда, Р. Й. Анатомо-фізіологічне обґрунтування оперативних втручань на молочній залозі і стінках грудної порожнини : лекція / Р. Й. Вайда. – Тернопіль, 1993. – 22 с.
41. Вайда, Р. Й. Хірургічна анатомія органів шиї. Анатомо-фізіологічне обґрунтування оперативних втручань на органах шиї : лекція для медиків інтернів / Р. Й. Вайда. – Тернопіль, 1993. – 20 с.
42. Спосіб холедоходуоденостомии : а. с. 1832015 СССР : МКИ А 61 В 17/00 / Р. И. Вайда, О. Б. Слабый, И. Е. Герасимюк, А. Р. Вайда. – № 4902094/14 ; заявл. 14.01.91 ; опубл. 1993, Бюл. № 29.

1994

43. Вайда, Р. Й. Анатомо-фізіологічні обґрунтування втручань на органах нижнього поверху черевної порожнини : лекція / Р. Й. Вайда. – Тернопіль, 1994. – 21 с.
44. Вайда, Р. Й. Анатомо-фізіологічні обґрунтування оперативних втручань на органах малого тазу : лекція / Р. Й. Вайда. – Тернопіль, 1994. – 5 с.
45. Спосіб моделювання корекції портальної гіпертензії у тварин : пат. 5270 Україна : МКИ G 09 B 23/ 28 / Р. Й. Вайда,

І. Є. Герасимюк, А. Р. Вайда, А. Г. Шульгай. – № 94250582 ; заявл. 3.05.93 ; опубл. 28.12.94 ; Бюл. № 7–1.

46. Спосіб холедоходуоденостомії : пат. 5271 Україна : МКВ А 61 В 17/11 / Р. Й. Вайда, О. Б. Слабий, І. Є. Герасимюк, А. Р. Вайда. – № 94250581 ; заявл. 03.05.93 ; опубл. 28.12.94, Бюл. № 7–1.

1996

47. Вайда, Р. Й. Топографія передньо-бокової стінки живота. Анатомо-фізіологічні обґрунтування оперативних втручань при грижах живота : лекція / Р. Й. Вайда. – Тернопіль, 1996. – 27 с.

48. Вайда, Р. Й. Топографія черевини. Ревізія органів черевної порожнини. Основні принципи оперативних втручань на порожнистих органах : лекція / Р. Й. Вайда. – Тернопіль, 1996. – 22 с.

49. Спосіб зовнішнього дренажу жовчовивідних шляхів / А. Г. Шульгай, О. Б. Слабий, А. Р. Вайда, І. Є. Герасимюк, Р. Й. Вайда // Клінічна хірургія. – 1996. – № 9. – С. 33–34.

50. Спосіб холедохостомії: пат. 10040 Україна : МПК А 61 В 17/00 / А. Г. Шульгай, А. Р. Вайда, Р. Й. Вайда; ТДМА. – опубл. 30.09.1996.

1998

51. Архітектура судинного русла печінки та екстра-органичних шляхів колотерального венозного кровообігу в умовах експериментальної портальної гіпертензії / Р. Й. Вайда, І. Є. Герасимюк, О. Б. Слабий, А. Г. Шульгай, В. В. Голечик // Український медичний альманах. – 1998. – № 2. – С. 32.

52. Вайда, А. Р. Особливості гепатопортального кровообігу при обтураційному холестази і його хірургічній корекції / А. Р. Вайда, Р. Й. Вайда, В. І. Дрижак // Шпитальна хірургія. – 1998. – № 4. – С. 93–98.

53. Етіологічні і патогенетичні аспекти рефлюкс-холангіту при порівнянні різних способів холедоходуоденостомії / О. Б. Слабий, Р. Й. Вайда, А. Г. Шульгай, І. Є. Герасимюк, А. Р. Вайда // Шпитальна хірургія. – 1998. – № 2. – С. 23–28.

54. Новий спосіб внутрішнього дренивання жовчних шляхів / Р. Й. Вайда, О. Б. Слабий, А. Г. Шульгай, І. Є. Герасимюк, А. Р. Вайда // Шпитальна хірургія. – 1998. – № 1. – С. 51–55.

55. Патогенетичне обґрунтування способу корекції портальної гіпертензії / Р. Й. Вайда, І. Є. Герасимюк, А. Р. Вайда, А. Г. Шульгай, О. Б. Слабий, Б. Ю. Ягельський // Клінічна хірургія. – 1998. – № 9–10. – С. 20–22.

56. Спосіб внутрішнього дренивання жовчних проток / О. Б. Слабий, А. Г. Шульгай, А. Р. Вайда, Р. Й. Вайда, І. Є. Герасимюк, О. Г. Грабчак // Клінічна хірургія. – 1998. – № 9–10. – С. 8–9.

1999

57. Вайда, Р. Й. Спосіб попередження печінкової недостатності при декомпресії жовчних шляхів / Р. Й. Вайда, А. Г. Шульгай // Здобутки клінічної та експериментальної медицини. – Тернопіль : Укрмедкнига, 1999. – Вип. 4. – С. 373–377.

58. Спосіб артеріалізації портальної системи / Р. Й. Вайда, О. Б. Слабий, І. Є. Герасимюк, А. Г. Шульгай, А. Р. Вайда // Шпитальна хірургія. – 1999. – № 2. – С. 95–100.

2000

59. Морфометрична оцінка структурно-просторової організації судин органів панкреато-дуоденальної зони в умовах механічної жовтяниці / О. Г. Грабчак, Р. Й. Вайда, М. С. Гнатюк, А. Г. Шульгай, А. Р. Вайда // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Медицина». – 2000. – Вип. 11. – С. 31–35.

60. Спосіб артеріалізації портальної системи : пат. 29735 А Україна : МПК А 61В 17/00 / Р. Й. Вайда, І. Є. Герасимюк, А. Р. Вайда, О. Б. Слабий, А. Р. Мойсіюк, А. Г. Шульгай ; ТДМА – № 97031237 ; заявл. 19.03.97 ; опубл. 15.11.00, Бюл. № 6–11.

61. Спосіб профілактики печінкової недостатності : пат. 30138 А Україна : МПК А 61 В 17/00 / Р. Й. Вайда, А. Р. Вайда, А. Г. Шульгай, В. І. Дрижак, О. Б. Слабий, І. Є. Герасимюк, А. Р. Мойсіюк ; ТДМА. – № 97126411 ; заявл. 29.12.97 ; опубл. 15.11.00, Бюл. № 6–11.

2001

62. Вайда, Р. Й. Основи клінічної анатомії та оперативної хірургії : лекції : навчальний посібник для студентів ВМНЗ III-IV рівнів акредитації. – Тернопіль : Укрмедкнига, 2001. – 464 с.

63. Вайда, Р. Й. Особливості структурних змін в капілярах міокарда після двобічних великих резекцій легень / Р. Й. Вайда, С. А. Заячківський // Буковинський медичний вісник. – 2001. – № 3–4. – С. 127–129.

2002

64. Вайда, А. Р. Лікування гострої печінкової недостатності при механічній жовтяниці / А. Р. Вайда, В. І. Дрижак, Р. Й. Вайда // Шпитальна хірургія. – 2002. – № 1. – С. 24–26.

65. Лігатурна голка : пат. 50181 А Україна : МПК А 61 В 17/12 / Р. Й. Вайда, Н. І. Герасимюк, І. Є. Герасимюк ; ТДМА. – № 2001117682 ; заявл. 09.11.01 ; опубл. 15.10.02, Бюл. № 10.

66. Спосіб лікування розлитого перитоніту : пат. 47679 А Україна : МПК А 61 / В 17/00 / А. Г. Шульгай, Р. Й. Вайда, О. М. Шульгай, А. Р. Вайда ; ТДМА. – № 2001075022 ; заявл. 17.07.01 ; опубл. 15.07.02, Бюл. № 7.

67. Спосіб моделювання двосторонньої обширної резекції легень : пат. 45073 А Україна : МПК G 09 В 23/28 / Р. Й. Вайда, І. Є. Герасимюк, А. Р. Вайда, С. А. Заячківський ; ТДМА. – № 2001042845 ; заявл. 25.04.01 ; опубл. 15.03.02, Бюл. № 3.

68. Спосіб моделювання двосторонньої широкої резекції легень : пат. 45175 А Україна : МПК G 09 В 23/28 / Р. Й. Вайда, І. Є. Герасимюк, А. Р. Вайда ; ТДМА. – № 2001063928 ; заявл. 11.06.01 ; опубл. 15.03.02, Бюл. № 3.

69. Спосіб моделювання обширної резекції печінки : пат. 47652 А Україна : МПК G 09 В 23/28, А 61 В 17/00 / Р. Й. Вайда, А. Р. Вайда ; ТДМА. – № 2001074546 ; заявл. 02.07.01 ; опубл. 15.07.02, Бюл. № 7.

70. Спосіб моделювання функціональної непрохідності кишки : пат. 45049 А Україна : МПК А 61 В 17/00 / А. Г. Шульгай, Р. Й. Вайда ; ТДМА. – № 2001042462 ; заявл. 12.04.01 ; опубл. 15.03.02, Бюл. № 3.

71. Спосіб профілактики печінкової недостатності при механічній жовтяниці : пат. 44091 А Україна : МПК А 61 В 17/00 / Р. Й. Вайда, А. Р. Вайда ; ТДМА. – № 2001042844 ; заявл. 25.04.01 ; опубл. 15.01.02, Бюл. № 1.

2003

72. Спосіб моделювання холециститу : пат. 57808 Україна : МПК G 09 В 23/28, А 61 В 10/00 / О. М. Кіт, І. С. Вардинець, Р. Й. Вайда, О. Л. Ковальчук, А. Г. Шульгай, О. Б. Слабий ; ТДМА. – № 2000052520 ; заявл. 04.05.00 ; опубл. 15.07.03, Бюл. № 7.

ЛІТЕРАТУРА ПРО ЖИТТЯ ТА НАУКОВУ ДІЯЛЬНІСТЬ

73. Випускники університету в практичній медицині та науці // Історія і сучасність 1957–2007 / [ред. кол.: Л. Я. Ковальчук та ін.]. – Тернопіль : Укрмедкнига, 2007. – С. 162.

74. Герасимюк, І. Вайда Роман Йосипович – вчений у галузі медицини / І. Герасимюк // Тернопільський енциклопедичний словник / передм. Геннадія Яворського. – Тернопіль : Збруч, 2004. – Т. 1 : А-Й. – С. 219.

75. Герасимюк, І. Є. Вайда Роман Йосипович / І. Є. Герасимюк // Клінічна анатомія та оперативна хірургія. – 2009. – № 2. – С. 5–6.

76. Герасимюк, І. Є. Вайда Роман Йосипович / І. Є. Герасимюк // Енциклопедія сучасної України. – Київ, 2005. – Т. 4 : В–Вог. – С. 21.

77. Роман Йосипович Вайда : [з нагоди 60-річчя] // Медична академія. – 1998. – № 12. – С. 5.

Уклала Н. Водюк

Редагувала Н. Криськів